

Calvijn zo
isch heeft

niet eens
vijn. Men
als wel
stellen.
vordt ver-

o zelf-her-
ten plaats
afvragen.
akter dor-
g voor de
chtsweten-
angs haar
voor ons
ats onder
g Calvijn.
K. S.

In: Calvin-
ius. Leipzig.

tom. 8; L.
ademt een
dsgemeen

luis in de
ige leven.
temenis
zus zijn,
andelen,

o komen?
vaardiging
gheid van

wij vrede
tus (5:1).
iet wach-
den Geest
iligmaking
Ik danke
7:24).
vaardiging

rijd, maar
en zonde

zoo is er
en die in

n afgrond
ontsloten.
uitspreken.
en waken,

et spreken
het woord

ge verdoe-

is te staan

i volle de

n jammer
n beelden
en kouden
i van een

mschreven
r dat niet

nperde in-
epelijk ge-

verharde

s nog wel

ieder ge-

lbreekt dit

en smart.

afgrijzen.

le jammer-
lonkerheid
ure er op
rpen zijn.
en wij er

Paulus te
onder den

sleutelen
n tot taak
zich niet
te zeggen

dat de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis
op hen ligt.

Zag de mensch dat nu maar, dan kon verwacht
worden dat hij zou trachten het naar verderf te
ontvlien.

Maar het is juist zijn zelfverblindheid dat hij
het niet ziet en zich in valsche gerustheid neer-
vleit om te ontwaken uit dezen roes in de eeuwige
rampzaligheid.

Daarom is het lot van den mensch die zondaar
werd, zoo diep beklagenswaard.

Maar wat is het dan ook rijk en heerlijk als
wij 't weten mogen: zoo is er dan nu geen ver-
doemenis!

Verlost, bevrijd van dien eeuwigen jammer!

Men hoort dien juichtoon niet zoo dikwijls.

Ja, men hoort het wel en herhaaldelijk in krin-
gen waar het Halelujah-roepen even werktuigelijk
schijnt te geschieden als elders het ach- en wee-
geroep over 'smenschen ellende.

Maar in de tente der vromen overheerscht helaas
meestal de klaagtoon.

Te zelden weergalm het van hulp en heil ons
aangebracht.

Laat Paulus' roemtaal ons jaloersch maken.

Is dit roemend getuigen niet noodig tegenover
de wereld?

Niet onmisbaar tegenover Satan?

Niet sterkend voor uw eigen zieleleven?

En niet verheerlijkend Gods naam?

Laat ons dan niet klagen en ons bepalen tot
de verzuchting: oeh, mocht ik nog eens eenmaal
roemen als Paulus.

Maar kom met deze begeerte voor Gods aan-
gezicht, biddend werkzaam met zijn Woord om
te leeren verstaan, dat er geene verdoemenis is
voor degenen, die in Christus Jezus zijn,
die niet naar het vleesch wandelen,
maar naar den Geest.

J. G. KUNST.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

XXVI.

Weer naar Assen.

Zoo zagen wij dan Assen weer in een ander jaargetijde
en dus van een anderen kant.

Jammer, dat dit jaar de late herfstintien niet zoo
rijk geschakeerd zijn als anders wel het geval is.

Guarne hadden wij ons vergewist, hoe het gevande
herfstont Drenthe's hoofdstad kleepte.

Maar daarvoor waren we niet naar Assen getrokken.

De Synode schonk zelfs geen snipperuurtje om even
het bosch in te loopen.

Ook het weer lokte daartoe niet uit.

Toen wij uit den trein stapten kwam huivering ons
tegenmoet.

Niet alleen door zijn noordelijke maar ook door zijn
hooge ligging krijgt Assen de koude wat vroeger dan
Amsterdam.

Amsterdam en Assen scheelt een jas, hoorden we
opmerken.

Doch de Asser broeders en zusters weten wat een
gast loekont.

De oude kwartieren werden weer betrokken.

Het vuur van vroegere vriendschap behoefde niet
opnieuw te worden aangemaakt.

Het brandde vanzelf.

En ook zij, die in hotels waren ondergebracht, waren
al spoedig in verwarmende konversatie gewikkeld.

De temperatuur in het kerkgebouw was ideaal.

De gaskachels doorstraalden heel de ruimte en ver-
dreven alle kilheid.

Wie met het probleem van doelmatige kerkverwar-
ning worstelt, informeer maar eens bij den kerkeraad
van Assen.

Daar is de oplossing gevonden.

De samenstelling.

Nieuwe gezichten waren er weinig.

Wel waren er primi door secundi vervangen, maar
deze hadden in den regel ook vroeger al eens geran-
placeerd.

De voornaamste verandering was wel, dat Gelderland
naast Dr. Keizer niet door Dr. Kunst, maar door Dr. Ren-
ting van Winterswijk was vertegenwoordigd.

En dat om minder aangename reden.

Gelijk men in de bladen heeft kunnen lezen, had hij
juist in een der ziekeninrichtingen te Amsterdam een
beenoperatie ondergaan.

Een man als Dr. Kunst wordt altijd gemist.

Zijn optimisme, jovialiteit en hulpvaardigheid maken
hem tot een gewild persoon.

Hij is overal voor te vinden.

Geen werk acht hij te gering.

Als er soms op de Synode een houthakker of water-
putter moet zijn, dan biedt hij er zichzelf voor aan.

Hij waarschuwt nog eens extra, als de postbus wordt
weggehaald.

Hij springt in, als er van de perscommissie iemand
afwezig is.

Hij haalt, wie door de Synode genood is, van den
trein.

Hij is altijd in actie en geeft zich geheel.

Het zal wel een zware goduldproof voor hem geweest
zijn, zoolang stil te moeten liggen.

Geve de Heere, dat hij spoedig geheel hersteld tot
de zijnen terugkeere.

De Laman was er weer.

Niet alleen voelde hij zich sterk genoeg om zijn
pastorale arbeid te verrichten, maar als blijk van
verhoogde gezondheid nam hij ook weer zijn plaats
als assessor in.

Zoo zat er dan nu een vijftmanschap achter de groene
tafel en ik moet zeggen: vijf staat wel zoo decoratief
als vier.

Ook Prof. Lindeboom was op het appel.

Op zijn leeftijd vind ik dat in het gure jaargetijde wel
een beetje een waagstuk.

Maar wij hebben ons gelukkig vergeefs bezorgd ge-
maakt.

Het schiedde hem blijkbaar niet weer in de voor-
hoede te staan.

Juist had hij zijn zestigjarig predikantsjubileum achter
den rug.

Ook de drukte bij die gelegenheid had hem geen
kwaad gedaan.

Frisch, levendig en slagvaardig als ware hij de vijftig
nog niet gepasseerd, sprak hij zijn woord in de beraad-
slagingen mee.

Op vergaderingen is hij in zijn element.

Toch was het niet dat, wat hem naar Assen dreef.

Hij is er diep van doordrongen, dat onze kerken
kritieke dagen doorleven.

En zoolang er nog levenstracht in hem is over-
gebleven wil hij die wijden aan de kerken, welke hij zoo
lang in trouwe liefde heeft gediend.

Het inleidend woord van den Praeses.

Wie er ook in zijn element was, was de Praeses.

Hij zou geen openingsrede houden.

Die zou misplaatst zijn, vond hij.

Maar hij brengt ons daardoor in ongellegenheid. Want
hoe moeten we nu zijn woord noemen, waarmee hij de
vergaderingen van de voortgezette Synode opende?

Eigenlijk had ik mij het begin anders gedacht.

Ik verwachtte slechts een korten hamerslag met een
daarbij gevoegd: hiernee heropen ik de Synode.

Immers stond het wel vast, dat wilde de Synode
ditmaal spoedig afloopen, alles moest veruullen, wat
haar ook maar eenigermate verlengen zou.

Nu wij echter in één week geroed zijn gekomen,
heeft stellig niemand van de Synodale leden er spijt van,
dat Dr. Fernhout nogmaals een openingsrede hield, al
mag die dan ook niet een openingsrede heeten.

Het was een genot haar te hooren.

Zich basierend op Efeze 4 overzag Dr. Fernhout den
kerkelijken toestand van het oogenblik.

Hij voelde zoo juist aan, wat er in de Synode
leefde, toen hij sprak over een wolk van droefheid, waar-
onder de Synode samenkwam.

Ik zei, dat wij onder een wolk van droefheid saam-
kwamen en heb daarmee uitgesproken wat wel aller-
eerst uw aller hart vervult. Er is smart in onze zielen
over wat in het leven onzer Kerken benauwt en ver-
ontrust. Smart over zooveel dat wij verloren, over broe-
ders en zusters die zich van ons afkeerden, over Ker-
ken, die de gemeenschap met ons braken, over de twis-
ten en verdeeldheid die ons Geref. volk meer dan ooit
schouwspel maken voor heel ons land, over de ver-
deeldheid en verscheuring in families en huisgezinnen.

Om dit alles schreit onze ziel gedurig voor God en 't is
waard beschreid te worden. Als wij al deze droeve din-
gen voorbij onzen geest laten gaan en er ons door laten
bespreken, behoeven wij toch niet te vergeten, dat dit
alles wat wij noemden niet het ergst is en voor ons niet
het bitterst mag zijn. Het ergst is het bitterst moet ons
zijn dit, dat zij die elke hand met ons dreigen te ver-
scheuren, toch — naar onze liefde gelooft en hopen
blijft — leden van één lichaam zijn, een lichaam dat
het minst van alle geweld duldt en breuk draagt, het
lichaam van onzen Heere Jezus Christus. Laat de
droefheid daarover in ons leed den grondtoon geven,
ook in dit ons samenzijn. Ze zal onzen arbeid richten
en heiligen en vruchtbaar maken voor den opbouw van
's Heeren Kerk en voor het herstel van elke breuk, die
te herstellen valt.

En wat is er niet te herstellen, als de liefde heerscht
welke God instrument maakt van de Zijne.

Krachtig verdedigde hij voorts de Synode tegen eenige
aanklachten, welke tegen haar waren ingebracht.

Vooreerst tegen deze, dat niet de broeders, die ons
verlieten, maar de Synode zelf scheuring veroorzaakte
en een breuk sloeg.

Of zullen wij misschien onze droefheid het zwijgen
moeten opleggen en elke zucht terugwijzen voor zelf-
aanklacht? Zoo zeggen het de broeders en zusters, die
zich van ons afkeerden. Zij werpen ons voor de voeten,
dat wij zelf oorzaak zijn van de breuk, waarover wij
treuren. Zij verwijten ons, dat wij ontzoonen zijn aan
de hooge roeping, die Paulus in Efeze 4 elk lid van de
Kerk des Heeren, maar haar ambtsdragers in het bij-
zonder, met zoo grooten nadruk voorhoudt, dat wij de
leden van het lichaam hun plaats, hun recht, hun
roeping in het lichaam betwisten. Zij zeggen, dat wij
hebben aangevat de libertas prophetandi, ons hebben
vergrepen aan de zelfstandigheid, vrijheden en rechten
der plaatselijke Kerk. Van de vrijheden en rechten
spreekt men alsof dat het kostelijkst goed was, dat de
Heere aan Zijn Kerken heeft willen geven en het hoog-
ste doel, waarnaar zij hebben te streven. Maar bij deze
beschuldiging strekt het Woord dat wij lezen zich als
een schild over ons uit. Elken dag is er voor ieder onzer
in eigen ambt en kring en voor ieder onzer Kerken
een taak om dienstbaar te zijn, neen, niet aan wat wij
ons eigen kerkje noemen, maar aan den opbouw en
vastheid en den wasdom van de Kerk van Christus.

Daartoe roept ons Paulus op in Efeze 4; daaraan moet
alles zich dienstbaar maken. En deze oproep krijgt
noot meer nadruk dan als wij, gelijk nu, de Kerken
verteenwoordigen in Generale Synode: die laatste
belijdenis dat wij als Kerken beseffen niet elk voor zich
te bestaan, maar saam voor elkaar en allen ten dienste

van het lichaam van Jezus Christus, waarom de plaat-
selijke Kerken in het kerkverband openbaring zoeken
naar buiten. Daarom zullen wij niet schromen, als het
moet, den persoon en de Kerk in den weg te treden als
wij achten, dat ruimte maken de geheele gemeenschap
der Kerken en daardoor, althans voor ons deel, het
lichaam van Christus schaden zal. Het was toch dat,
wat wij hebben bedoeld en gezocht in elke uitspraak
die hij velen in het vaderland bitterheid en verzet heb-
ben gewekt.

De tweede aanklacht, welke hij ontzeuwend, is deze,
dat onze kerken blijkens de Synodale beslissingen, ver-
vallen tot leelijkheid.

Een andere aanklacht, die men tegen ons opwerpt,
is deze, dat wij in angstvallig en benepen waken over
de zuiverheid van leer, voor trouw aan de belijdenis
den voet hebben gezet op den weg der leelijkheid.
Voor zoover in deze beschuldiging waarschuwing lig-
gen kan, mogen wij allen onze ooren openzetten.

Maar als men onzen jver voor de zuiverheid van de
leer, ons opkomen voor de majesteit der Waarheid,
zoekt te vonnissen met een beroep op, een eenzijdig
accentueeren van de praktijk des levens, van de mystiek
in het lichaam van Christus, dan tekenen wij daar-
tegen op grond van Efeze 4 verzet aan.

Efeze 4 verzuimt niet te zeggen, dat wasdom aller-
eerst bestaat in opwassen van de kennis, het herinnert
ons dat die Christus riep om zijn lichaam te dienen,
allereerst zijn bedienaars des Woords en van de Waar-
heid, apostelen, profeten en leeraren. En zeker de
Christelijke praktijk heeft haar recht naast de belij-
denis, maar als de Waarheid naar het vermaan des
apostels betracht zal worden en daardoor het lichaam
van Christus opwassen, moet die Waarheid er zijn,
worden erkend en aanvaard. Daarom hebben wij ons
niet vergist als wij in verzet zijn gekomen, toen God
ons riep pal te staan tegen alles wat de majesteit des
Woords aanrandt.

De derde aanklacht, waarbij zoowel Dr. Geelkerken
e.s. als Prof. Haitjema als beschuldigers optreden, komt
hierop neer, dat de Gereformeerde Kerken bezig zijn te
„verdingelijken“, te „verzakelijken“, of zooals Dr. Fern-
hout het noemde te steriliseeren en te mechaniseeren.

Een derde aanklacht is, dat wij bezig zijn het leven
onzer Geref. Kerken te steriliseeren en te mechanisee-
ren; maar men verzuimt voor die beschuldiging ook
maar een enkel getuigenis aan te voeren. Wij kunnen
daarom ons hoofd niet breken over de vraag of deze
beschuldiging recht heeft, maar willen er toch dit ant-
woord op geven, dat wij onze ziel wijd open zetten voor
het deel des Woords, dat wij geloven hebben. Dat dit er
ons aan herinnert, dat de Kerk een lichaam is, het le-
vend lichaam van onzen Heere Jezus Christus, tot wier
opbouw wij geroepen zijn en laat ons zoeken met al de
teederheid en heilige bedachtzaamheid, die iedere aan-
raking van dit lichaam eischt, op elk deel onzer Syno-
dale taak in te gaan. Maar laat ons dan ook niet ver-
geten, dat ieder die geroepen wordt tot verzorging van
een lichaam als onze artsen, geroepen wordt in te grij-
pen. Daarom, denkend aan het lichaam, moeten wij
niet vergeten, dat waar besmetting van buiten indringt
of verworping van binnen uit zich openbaart, ingrijpen,
pijnlijk ingrijpen noodig kan zijn. Daarbij moge ons
leiden de ootmoedigheid, zachtaardigheid, lankmoedig-
heid, waarmee de apostel de geloovigen vermaant
elkander te dragen, en te bewaren de eenigheid des
geestes, in den band der liefde, waardoor wij in staat
zijn onzen pijnlijken arbeid te verrichten met het ge-
duld, de toewijding en volharding, die noodig zijn om
dienstbaar te zijn aan den opbouw en wasdom van het
lichaam van Jezus Christus.

Wijze woorden, welke geheel Gereformeerd Neder-
land dient te hooren.

Mogen zij ook op onze schismatische broeders en
zusters indruk maken.

Niet de Synode heeft het Gereformeerde Israël be-
roerd.

Niet de Synode heeft het evenwicht tusschen leer
en praktijk tusschen belijdenis en wandel verbroken.

Niet de Synode heeft het levende tegen het doode,
het levende Woord Gods tegen een op zichzelf dood
boek ingeruild.

De schuld ligt elders.

— Afscheidscollege van prof. Geesink.

Prof. Geesink heeft de goede gewoonte, elders gevolgd,
om bij het neerleggen van het hooggeleraarsambt een af-
scheidscollege te geven, aan de Vrije Universiteit ge-
importeerd.

Door de bijzondere gave hem geschonken heeft hij alle
sentimentaliteit onderdrukt en al te benauwde wierook-
geuren door gezonde ventilatie den weg naar buiten ge-
wezen.

Het was een middag vol weemoed.

Even werd dit poor prof. Geesink getouchéerd.

Maar het werd door hem niet uitgewerkt.

De humor begroef in het afscheidscollege het senti-
ment.

Daarin bleef de aftredende hoogleraar zichzelf gelijk.

Ook hem heeft het leven teleurstellingen en verdriete-
lijkheden gebracht.

Maar hij wist die steeds te verbergen achter het artis-
tiek bewerkte schild van den humor.

Met hem treedt uit den aktieven dienst onzer Vrije
Universiteit een man met groote en zeldzame talenten,
een veelzijdig geleerde, een artistieke persoonlijkheid, een
vergrijde met een jong hart, een aangenaam causeur,
een niet het minst voor studenten aantrekkelijke figuur,
de laatste vertegenwoordiger uit den klassieken tijd onzer
hoogeschool, een ontvankelijke voor nieuwe riseringen,
zoo ze zich slechts verdroegen met de Calvinistische be-
ginselen, een nederige van hart, een...

Doch nu zonden wij komen op een terrein, waarop wij
hem persoonlijk leorden kennen.

Hierboven gaven wij uitdrukking aan wat ieder, die